

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretulu abonamentului:	Pretulu insertiunilor:	Correspondintiele se se adreseze la Redactiunea dela
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	„BISERIC'A si SCOL'A“
„ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	Ér banii de prenumeratiune la
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	„TIPOGRAFIA DIECESANA IN ARAD.“
„ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Cu 1. Octomvre st. v. se incepe unu nou abonamentu pentru triluniulu Octomvre—Novembre—Decembre la

„Biseric'a si Scól'a.“

Domnii abonati a caroru abonamentu espira sunt rugati a-lu renoi, ca se nu fimu siliti a-le intreprumpe espidiarea jurnalului.

De asemenea sunt rugati toti domnii abonati, in restantia cu pretulu jurnalului, ca se-si achiteze abonamentele cu care detorescu la tipografi'a diecesana.

Redactiunea.

Imbunatatirea pozitiei morale si materiale a clerului in Romani'a.

In timpulu din urma, mai cu séma dela eluptarea independentiei sale, Romani'a a facutu progrese insemnate pe terenulu socialu si economicu, dar pe terenulu moralu, ea, ni-se pare, a datu inderetru. Acést'a trista aparintia ni-o espune jurnalulu „Reforma“ din Bucuresci. „Cu cât simtiemintulu nationalu si socialu, dice ea, a luat o desvoltare puternica, cu atât'a a scadiutu simtiemintulu moralu si religiosu in poporu.“ Da, pentru cà propagatorii moralei, preotii bisericeii ortodoxe in Romani'a, au fost si sunt tractati pana astadi, ca cea din urma clasa a societatii, numai ca unu *malum necessarium* álu ei.

Cu tóte acestea, toti ómenii de bine convinu, cà remediarea reului depinde de conlucrarea si energi'a preotiloru. „Este de detori'a clerului, dice „Reforma“ de detori'a preotulu de miru, care este in contactu permanentu cu societatea, de a propagá simtiemiute morale si religiose, de a chieamá pe fie-care la implinirea detorieloru sale catra tíera si biserica. Preotii si invetiatorii sunt detori a cultivá in nóuele

generatiuni simtiemiute morale, a propagá in poporu idei religiose, a indemná pe fie-care la respectulu cuvenitu reprezentantiloru tíerei si religiunei.“

Acést'a detorie a clerulu nime nu-a accentuatu mai multu ca noi, càci clerulu românú incumba aceasi misiune pretutindenea. Intrebamu insa, ce s'a facutu in Romani'a pana acuma in favorulu clerulu, pentru a-lu ridicá la o stare mai buna morala si materiala? Fórte putienú, in vreme ce ingrigirea pentru ridicarea lui la pozitiei si influinti'a ce-i compete in societate, trebuiá se fie intre celea dintaiu preocupatiuni a-le statulu! O instructiune si intretinere conforma inaltei sale chiamari, éta ceea ce póte dá clerulu demnitatea si prestigiulu ce i-se cuvine in societate. Pentru cea d'antaiu, inceputulu s'a facutu cu infiintiarea facultatii de teologie la universitatea din Bucuresci, ér pentru a dóu'a, s'a prezentatu in camera, dupre staruintiele Preasantiloru Metropolitu ai tíerei, unu proiectu de lege, ce-lu publicamu mai josu. Dar acestea sunt numai inceputuri, si pana la respandirea unei culturi generale in cleru se receru multe imbunatatiri inca.

Intre celea mai insemnate, ni se pare si restituirea preotiloru in drepturile loru naturale ca invetiatorii poporulu.

Pentru poporulu românescu, in generalu, ar fi unu lucru fatalu a-i separá scól'a de biserica, morala de religiune. Daca voimu consolidarea nationala, acést'a o putemu numai remanend credinciosi traditiuniloru strabune, dând adeca preotiloru misiunea de invetiatori, nu numai in biserica ci si in scóla, si veghiand ca cultura nationala se mérga paralelu cu cea morala-religiósa.

In cuprinsulu acést'a, jurnalulu „L'Indépendance Roumaine“ dela 15. Sept. publica unu interesantu si instructivú articulu, din care estragemu urmatóarele:

„Decâte-ori am vorbitu de starea scóleloru nóstre urbane si rurale n'am intralásatu a accentuá cà religiunea si morala n'ici odata nu trebu-escu separate de instructiune. — O instructiune reu organisata este flagelulu celu mai periculosu; de o mia de ori mai buna e ignorantia absoluta.

Daca convingerile nóstre in acestu punctu aveau trebuintia d'a fi confirmate éta probele ce primimu dela unulu din cei mai mari proprietari ai districtului Mehedinti.

Onorabilulu nostru corespundinte, care insusi traiesce totu in mijloculu populatiunei dela tiara, pre carea o cunósce mai bine decâtu ori-cine, ne impartasiesce cele mai triste detaiuri despre rezultatulu deplorabilu ce nesmintitu trebuie se produca instructiunea déca bas'a ei nu sunt *principiele religióse si o morala sanatósá*. Éta ce ni se spune:

Tieranii cu óre care instructiune forméza aci o liga carea câte odata este comandata de primariu si care are de scopu esplotarea nemilósá a nenorocitoru necarturari. In necunoscentia celoru mai mici notiuni de morala acesti mici tirani putina carte ce sciu nu o folosescu decât pentru satisfacerea viciuriloru lor. Astfelu credintia rea, insielaciunea, abusu de incredere sunt la ordinea dilei intocmai ca falsificarea de documente si de alegeri, marturia mincinósá si alte crime cari desi de notorietate publica, remánu totusi mai totdeuna nepedepsite.

Acestea trebuie se fie pe totu loculu fruptele fatale a unei instructiuni carea nu se intemeéza pe principiile *moralei*. Pentru vindecarea acestoru rele desastrose cari nu voru intardiá a corumpe populatiunea nóstra rurala, corespundintele nostru propune o mesura, carea ne pare fórte practica.

„Mi se pare, dice elu cà s'ar putea fiecare preotu dela satu investi cu functiunea invetiatoriuului. Cu acestu metodu s'ar redicá mai nainte de tóte dificultatea d'a gasi destni institutori laici pentru tóte scólele rurale. De alta parte ne mai fiind constrinsu a-se ocupá cu lucrulu câmpulu preotulu ar avea timpulu necesaru pentru a-se consacrá invetiamentulu si ce e mai importantu din tóte i-ar cresce reputatiunea in ochii tieranulu, càci nimicu nu despóie pre preotulu ruralu mai tare de respectulu ce-i detoréza saténulu decât lucrulu de câmpu, si o data respectulu perdutu s'a perdutu orice influentia morala ce ar putea esercia preotulu in comuna. — Érasi de alta parte neactivitatea la care e condamnatu preotulu preste tóta iérna trebuie pre preotu insusi se-lu demoralizeze si tēmpésca; apoi e fórte naturalu cà religiunea suferé atunci când ministri sei sunt degradati; astfelu daca instructiunea e nesuficienta si nici cà are de basa o morala sanatósá

resultatulu e cà tieranulu trebuie se devina din ce in ce mai coruptu.“

Repetam si noi, dice „L'Independance Roum.“ acésta propunere ne pare ascelenta. Noi nu scimu déca va primi ea aprobarea ministrulu de cultu si instructiune publica, dar e indispensabilu a luá mesuri grabnice pentru a redica pe o cale séu alta positiunea clerulu. Religiunea in adevéru nu póte fi respectata decât atunci când ministri ei insisi se vor respectá, si *fara religia*, ori ce s'ar dice, *nu esista adevéрата morala*.

Discursu la solemnitatea patronulu Seminariuluí dín Husi, rostitu in 30. Ianuarie 1878.*)

Onorabilu auditoru, Iubiti scolari!

Onorabilulu consiliu profesoralu alu acestui seminaru, in una din siedintiele sale, regulându a-se serbá patronulu seminariulu, conformu Regulamentulu, si preinsemnandu-me se me presintu inaintea Dvóstre la solemnitatea aniversarei acestui institutu, ce o serbamu asta-di, m'am bucuratu de onórea si increderea ce s'a pusu in mine de a-lu representa la o ocaziune cu atât mai marétia, cu cât este patronata pentru prima óra; dar totu-odata m'am si intristatu, càci dibila mea voce si esperinti'a nu va puté descrie indeajunsu importantia a unei intruniri ca acésta atât de pretiósá.

Nu asi fi luatú asupra-mi o lucrare atât de delicata si de indraznétiá daca sciamu cà nu voiú avea unu Onor. auditoru inteligentu, carele se aprecieze dificultatile cu care am avutu a lupta, unu Onor. publicu indulgentu, carele se tiená sama de slabulu meu peptu si talentu oratoricu. Numai sciindu si presimtindu-le acestea, am pututu lua curajulu ca asta-di se me presintu la asta tribuna, si dupre putintia se incere a aduce in indeplinire nobilele dorinti a prea multu stimabililoru mei colegi.

M'asi simti ferice daca asi putea satisface macaru in parte increderea si sperantiele DSale. Ca se potú inse corespunde si la asteptarea generala, va contribui fórte multu si a Dvóstre pré multu pretiuita atentiune, pe care meritandu a o capeta me voiú crede inea pré multu incurajatú.

Nu reclamú acésta atentiune, Domniloru, cà póte dór vinu se ve espunu ceva nesciutu si necunoscutu; nu, ci pentru cà voiú ca prin asta atentiune se potú mai bine reusi a caracteriza infinitele simtiri ce se petrecu in noi in fie-care asta-di, cand suntemu adunati in acestu sanctuaru alu sciintieloru.

Si in adevéru ce este óre? cà pare cà, ca pe intrepute patrungi de acelasi curentu electricu, am renuntiatu la noi, preferindu a fi in mijloculu acestei Onor. adunári? Ce este dicu, cà in inimele nóstre cu toti simtimu asta-di o miscare deosebita? Este óre asta-di cu multu mai deosebita de cât cele alte? Este póte o di de distractie sau de veselie?

Si in adevéru daca acésta e o di deosebita, o di de petrecere si de veselie intelectualá si religiósá, óre pentru ce alta ne vedemu intruniti asta-di in

*) Prea stimabilulu D. George Arama, profesorulu la seminarulu din Husi, ne-a onoratu cu publicarea a dóna discursuri a-le DSale, promitiendu-ne a scrie si mai departe in colónele jurnalulu nostru. Noi aducemu respectuósele nóstre multumiri Dluí Arama, atâtú pentru lucrarile trimise câtú si pentru binevoiteriulu concursu in viitoriu.
Red.

acestu locasiu alu sciintieloru, daca nu pentru a ne rechiama ideile si a ne mai inprospeta cunoscintile despre fundatorii institutului, de unde esu atâtea lumini, cari inprastie cu deosebire poporului de tiéra cultura spirituala, idei adeverate si simtiri romanesci de natiune, patrie si religiune.

Pentru ce alta este asta intrunire in mijloculu vostru scolari, daca nu, pentru a cunósce si voi, cine au fostu intemeitorii si contributorii acestui institutu bine facetoru in care ve educati, ca cunoscendu-i se-ii imitati si voi in a iubi ca si ei sciinti'a, Biserica si Patria; ca ast-felu ori unde veti-merge se-i aveti esemple vii in totu ce este bunu, frumosu si moralu.

Pentru o cauza numai sánta dar este intrunuta acésta Onor. adunare, pentru unu motivu puternicu respunde unu publicu numerosu, si nici de cum pentru a asculta o slaba vóce neobicinuita de a fi audita.

Ast-felu fiindu, se vedem Onor. auditoru, cari suntu personajele care facu asta-di sujetulu pretiósei nóstre intruniri si tot-odata care suntu fazele prin care a trecutú acestu seminaru pana a ajunsu la punctulu unde se afla asta-di.

Daca este Domniloru, se facemu o ochire fugitiva asupra trecutulu se ne raportámu la timpulu fundarei acestui institutu clericalu de bine-facere, apoi trebue se recunósceamu cá elu este productulu timpului si alu necesitatei, voiu a dice cá n'a pututu aparea nici inaintea anului 1846 si nici a se desvoltá cu grabire inaintea anului 1851. Éta in resumatu faptele cum se petrecu:

Pana la 1840 instructiunea, literatur'a, mai cu sama bisericésca, erá ocupatiunea privilegiata in singurele scoli mai dinainte fundate, dar unde se invetiá totu dupre sistem'a apucata senu mai bine dicendu ereditata. Inse dela anulu 1840 in cóce a inceputu in tóta tiér'a renascerea nóstra intelectuala. Nóue legi pentru instructiunea publica suntu destule probe de cele ce voiu se demonstrezu. Pana la 1840 erau putine scoli, putine lumini. Éta ce dice D. Eliade Radulescu in „Curierulu Romanescu“ din 1840: „cá invetiaturile pe acelu timpu erau asia de scadiute in cât cu greu ar fi gasitu cine-va unu scolaru care se scie serie cu o ortografie ori-care hotaríta sau inchi-puita.“ Nóue legi din 1847 facu prin unu farmecu sá trasara atát instructiunea publica cât si cea clericala. Si daca aceste legi nu au adusu pentru câtva timpu fructele sperate, cauza e, cá invetiementulu mai cu deosebire in 1848 s'a pusu pe planulu alu doilea, atunci pe cand asia dicendu mai tóta Europa erá electrisata de acelasi curentu de idei si simtiri nationale. Erá dar peste putintia cu ori-ce sfortiare de a se radica instructiunea clericala in fatia unoru inprejurari atát de nedorite de a se mai repeta. Cu inceputulu inse anului 1850, a inceputu si invetiamentulu clericalu a se desvolta. Marea necesitate de carti si trebuintia simtita de a se inlocui asia numitele „tablitie“ pe care le intrebuintiá invetiamentulu primarv, deveni ocupatiunea principala a unei Comisiuni speciale, pe care Domnitoriulu Moldovei, Grigorie Ghica, o insarcinase de a redacta unu Regulamentu alu instructiunei publice si a se interesa de cartile didactice ca de elementulu primordialu. Marea necesitate in timpulu precedietoru anului 1850, de a se completa locurile vacante cu preoti, activitatea si zelulu barbatiloru timpului, sunt motivulu principalu alu infiintari scóleloru asia numite *catichetice*.

Pana la 1846 nu se afla in Eparchia Episcopiei Husiloru nici o scóla clericala, in care se educa

tineri, cari se inbratisiedie cariera preotiésca. Locurile vacante inse se indeplinescu cu elevi ce terminau cursulu in Seminariulu Socola. Inse in 1846 fiindu cá numerulu trebuitoru de preoti nu se putea completa cu elevi din Seminariulu susu amintitu, se simti trebuintia de a se completa locurile vacante, prin hirotonisire, cu persóne fara instructiune seminariala, prin urmare ca si in timpulu Regulamentulu. Dar pentru acésta se luase dispositiuni ca niste aseminea candidati, spre a se puté hirotonisi, se faca unu micu cursu preparatoru la Seminariulu Socola. Cursulu acesta constá: din catechisu, istorie santa, cetire, scriere, cantari bisericesci si patru operatiuni simple din aritmetica; dupa depunerea esamenului li se da unu certificatu dela Seminaru si apoi puteau fi hirotonisiti.

Mergerea inse de prin tóte tienuturile a atátoru candidati la Seminariulu Socola si petrecerea loru acolo, era insotita de cele mai mari deficultati.

De acea, Epitropia Seminariului sub presiedintia si prin insistentele la Domnu, a decedatulu archiereu, demnulu de amintire, Prea Santitulu Filaretu Stavropoleos Scriban, a cerutu infiintarea scoliloru pregatítore, cerere care aprobandu-se, s'a regulatu a se infiintia scoli catichetice judetiene pentru prepararea celoru ce voiau a inbratiosia chemarea bisericésca. Asia dar in anulu 1846 cand s'a infiintiatu scoli catichetice la Vasluiu, Barlad si pe aiurea, s'a infiintiatu si in Husi. Obiectele ce se invetiau erau: Catichisu, Istorie Sánta, Mánelnicu sau Elemente de Liturgica, Aritmetica, Geografie, Pildele, Cantari si Cetire bisericésca. Acésta scóla la inceputu era frecuentata de 21 clerici casatoriti si necasatoriti, din cari in 1847, nóue au obtinutu adiverintie spre a trece la Seminariulu Socola. Am putea citá spre lauda Episcopulu de pe atunci, Sofronie, cá de la infiintarea scólei catichetice anulu 1846, elu n'a mai admisu la trépta preotiei alte persóne, afara de candidatii ce fineau cursulu in scól'a caticheta a resiedintiei episcopale si apoi depuneau esamenu la Socola, dupa care primindu-si certificate se hirotoneau. In anulu 1851 ajungendu la scaunulu Episcopiei, vredniculu de amintire, Meletie II. Istrati, organizá scól'a catichetica prefacându-o in seminaru cu unu cursu de patru clase.

In 1852 luna Noemvrie s'a inceputu prelectiunile numai cu elevi externi, éra in 1853 in urma mai multoru insistentie, se deschise si internatulu pentru elevii saraci, cari invetiau si se purtau bine. Totu in acestu anu 1853 s'a facutu mijlociri la guvernulu sa se mai incuviintieze cladirea unoru case, fiindu cá salele nu ajungeau, ba chiar nu puteau incapea pe toti elevii interni. Deci parte cu ajutoriulu guvernulu de pe atunci, éra parte din economiile facute in casa Seminariului, se zidira casele acestea nóue in care asta-di se afla Seminariulu.

Nu putemu perde din vedere partea activa si zelulu celu mare ce l'a pusu intru acésta ilustrulu si vîrtosulu decedatu episcopulu Meletie II. Istrati. Acesta erá unu barbatu plinu de zelu pentru inaintarea bisericiei incredintiate pastoriei sale, pentru aceea cu tóte mijlócele sale, s'a silitu de a destepta in clerulu seu o constiintia mai clara despre chemarea si datorintiele sale; elu, putemu dice, cá l'a si radica tu la inaltimea chemarei fatia cu anii precedenti.

Mentiune merita si Archiereulu Ghenalie Sendrea, carele ca Locotenentu de episcopu alu Husiloru,

a pus multă bună voință pentru prosperarea învățământului clerical, procurându-i și mijloace pentru ameliorarea stării lui.

O parte indestulă de însemnată la construirea edificiilor Seminarului prin mijloacele economice și la dezvoltarea științelor în acestu seminar, a luat și Prea Sântia Sa Arhiepiscopul Melchisedec, astăzi episcopul alu Romanului, carele ca Locotenent de episcop pe atunci alu Husilor și ca director al seminarului de la anul 1856—1861, a condus acestu seminar cu zelul cel mai ferbinte și cu progresul cel mai înveselitor, atât în privirea științifică cât și în privirea morală și disciplinară.

Nu putem uita încă serviciile eruditului și patriotului nostru barbat de stat, ale D. Mihailu Coșnicănu, carele în anul 1860 ca ministru al Culturii în Moldova dorindu-se de națiunii și clerului științele și dezvoltarea cerută de spiritul timpului, de înprejurarile patriei și demnitățile noastre naționale și vedindu-se că programele de până atunci erau prea restrinse, erau parte diminuate, le-a dat sâmborul cel mai mare, care se putea după înprejurarile faptice, stabilindu-se un curs de șapte clase pentru toate seminariile din Moldova, așezându-se științele în ordine mai sistematică și dându-le soliditatea de care erau lipsite până atunci. Atunci s'a fost înființat și în seminarul acesta clasă a V-a deocamdată, și după ce totu făcea să se sperese și se se aștepte și înființarea clasei a VI-a, cu acei elevi câți terminase clasă a V, guvernul, în anul următoriu din cauza lipsei de fonduri bugetare a suprimat clasă a V. rămânând astfel și până astăzi totu patru clase ca și mai înainte.

Totți acești barbati prin zelul lor cel mai ferbinte și prin conlucrarea lor cea neobosită, au cultivat acestu arbore prețios și l'au udat prin sudoarea fetei lor și prin steruinta cea neadormită ca se crească mare și se dea fructele morale, religioase și naționale. Prin aceste fapte mărețe, și-au înălțat în inimile noastre un monument etern de stimă și recunoștință, recunoștință care nu o ceru altfel decât a-i imita și noi și a iubi ca și ei Școala și Biserica.

Pentru această însemnată Onor. auditoru, nu potu rădica vocea a-mi permite se pună în îndoială nobilitatea D. vâștra sentimente, de vreme ce această însemnată adunare, prin a ei prezență, este realitatea cea mai vorbitoare, care imi probează până la evidentă că cu totii suntem electriști de acelu sântu foc alu curiozității și alu interesului de a putea vedea progresându-se starea instrucțiunii, fericirea bisericești și prin ea a scumpei noastre Patrii, România liberă și independentă. DVăștre totți, cari onorați cu prezența această serbatore, dați cea mai vie dovadă că pentru prețuirea învățăturilor, fericirea Bisericești și a Patriei, se găsesc și încă multe inimi în adevăr simțitoare. Fiecare dar dintre noi ca membri ai aceleiași familii, ai națiunii românești, fie-care e datorit să se silim cu mare luare aminte a cerceta și a afla mijloacele prin care se poate întemeia șorta națiunii întregi pe șorta fie-cărui individ din care ea se compune; fie-care se simu bine incredințiat că prin nimicu altu ceva nu se poate pregăti fericirea bisericești și a națiunii, de cât prin școli clericale bine organizate, prin școli în care se se inspire inimelor fragede, respectul față de cele sante, iubirea de patrie, supunerea legilor și cugetarea la lucruri de bine comunu. Cu totii suntem convinși de fructele culturii și a le progresului, cu totii dar suntem datorți a le și desvolta, făcându-

pe tînăra generație, care se redică acum se se îndulcească de această sântă armonie, care întemeiază fericirea bisericești, făcându-o zicu, se prețuiescă bunel învățături și se se patrundă de spiritul înțelegerei și alu dragostei, care este spiritul păcii și alu amorii, precum ne învață Sânta Scriptura.

Apoi și Voi iubiti școlari, luați aminte că fericirea la care sunteți chemați depinde în totu numai de voi; ea se întemeiază pe diligență ce veți pune în a vă îndobîzîți mintea cu știință și a vă împlea inima de virtuți. Astăzi toate înprejurarile vă sunt favorabile ca se progresați pe această cale, părinții voștri facu toate sacrificiile posibile, pentru a vă vedea progresând în bunel învățături, era școala deschisă pentru totți fără deosebire, de a vă învăța și a vă lumina.

Maiestatea Sa Regele Carol I. ca cel mai bun Părinte, dorindu-se fericirea Bisericești și prosperarea voștra morală și intelectuală este bunul voștru protector, carele deca nu mai aprăge, dar cel puțin anul viitoriu sperăm că va da învățăturilor seminarele o dezvoltare mai mare și cursul legilor o întindere deosebită, va deschide o carieră întinsă, în care veți putea face utili Bisericești și Patriei, prin cunoștințele ce veți castiga. Se vă siliti dar se profitati de înlesnirile ce vă se dau și vă se voru mai de, nu lasati se treacă nici o zi a vieții voștre fără de a nu vă putea da socotela spre ce folosu ati întrebunțiat'o. „*Rescumperati timpul, că zilele rele sunt,*“ dice Apostolul gîntiloru. Învațati și numai învațati, atunci veți cunoște că cu cât cineva știe ceva, cu atât mai multu dorește încă de a ști.

Convingeți-vă că științele și învățăturile ce vă se dau sunt numai niste mijloace prin care se puteți ajunge la scopul cel adevărat al omnirii, adică la religiozitate, moralitate și naționalitate, căci în această stă fericirea cea adevărată.

Iubiti școlari! nu terminu ci mă oprescu încă unu momentu la voi, căci voi sunteți părintele în care se samana semanția științelor, simburile virtuții, principiile cele mai înalte evanghelice și tota puterea de viață religioasă morală și națională. Siliti deci ca cu totii se fiți părintele cel bun, care se producă din asta samentia, fructele ce le aștepta întregulu corp profesoralu, părinții voștri, Biserica și Patria.

Se nu se sterge din memoria voștra serbatore de astăzi, căci cu deosebire pentru voi are triplă importanță: ea este științifică, religioasă și națională. O zi, repetu pentru voi școlari, din care trebuie se vă învațati a lumina poporul ca adevărați preoți luminați, alu conduce ca adevărați pastori și a-i inspira simțiri curate românești. Cu această veți proba că cele ce învațati pe banchi, înțelegteți, veți proba în fine că sunteți convinși de misiunea ce vă s'a incredințiat supra meritându atunci cu dreptulu numele de adevărați apostoli romani.

De tîma se nu abuzezu onor. auditoru de prețioasă DVăștre paciență, terminu istoricul școlii ce în unu timpu așa de scurtu a datu eparchiei episcopiei Husilor, preoți luminați, pastori adevărați, era națiunii apostoli romani. Încheu orățiunea mea cu permise speranță că repede-i dezvoltare se va ajunge mai alesu acum dând fructele cele mai mangăitoare, fiind sub dirigearea Prea Sântitului Episcopu Iosifu Georgănu, carele puindu multu interesu pentru prosperarea școlii și gloria Bisericești, nu încetează de a lucra în favoarea lor.

Se speram deci că prin zelula si neobositele Prea Sântiei Sale ingrigiri se va ajunge marele scopu alu infintiarei unui cursu complectu de teologie.

Inaltulu si patrioticulu nostru guvern ne da inca mai multu dreptu se speramu, că acceptarile năstre generale si dorintiele Patriei de a se fericii fii ei si prin ea muma năstra Biserica, astadi mai multu de cât ori când potu ajunge de a fi realizate.

La urma me voiu crede si eu magulitu si prea fericitu daca putinele mele cuvinte vor putea lasa in mintea si inima văstra scolari o intiparire adenca si scatornica, déca ele vor trezi in inima văstra zelulu pentru gloria Bisericii năstre.

Marginescu si eu sperantiele mele in simtirile văstre, indemnandu-ve ca si voi la rendulu vostru se radicati ferbinti rugaciuni catra Imperatul Cerurilor pentru sanatatea si fericirea Maiestatei Sale Regelui Carol I. alu Romaniei libere si independenta, in care se incheie fericirea scălei si a Bisericii, si prin ea a năstra a tuturor.

Se traesca Maiestatea Sa Regele Carol I. alu Romaniei

Se traesca Maiestatea Sa Regele ani multi!!!

Se traesca Maiestatea Sa Regina ani multi!!!

Se traesca Inaltulu si patrioticulu guvern alu Romaniei ani multi!!!

Se traesca Prea Sântitul episcopu Iosifu Georgenu ani multi!!!

Se traesca Onor. auditoru care a binevoitu a onora acést'a serbatóre, ani multi!!!

Husi in, 25. Ianuarie 1878.

George Arama.

Proiectu de lege

pentru intretinerea clerului si a bisericiloru din comunele urbane si rurale, ce se intretienu de comune in totu cuprinsulu României.

CAPITOLULU I.

Despre parochii si clerulu bisericescu din comunele urbane si rurale.

Art. 1. Parochie se numesce enori'a sau partea de poporu ce se numera la o sciuta biserica comunala, fie urbana fie rurala.

Art. 2. In cuprinsulu unei parochii nu se numera mai putienu de 200 familii contribuabile.

Art. 3. Fie-care parochie va avea unu parochu si clericii trebuitori pentru serviciile bisericesci.

Clericii trebuitori pe langa parochu sunt in comunele urbane, doi cantareti si unu paracliseru.

La comunele rurale doi cantareti.

Se admite inca si unu diaconu pentru acele biserici, cari vor avea mijlóce indestulatóre, si ai caror ctitorii ori epitropi, ar voi se aiba unu asemenea servitoriu bisericescu pentru podób'a cultulu divin.

In casu de trebuintia se va putea numi de episcopu si unu preotu ajutoriu, dupa cererea poporaniloru si dupa ce ei voru justificá mai antain că esista mijlóce si pentru acestu alu doilea preotu necesaru de intretinere conformu celoru dispuse la art. 10. 11.

Art. 4. Daca intru o parochie de 200 familii, ar fi doue sau mai multe biserici, ele se voru anexa la un'a si aceeasi parochie, si preotulu parochiei va face serviciulu religiosu in acele biserici pe randu in câta vreme ele voru putea fi tienute in buna stare de ctitorii lor. La casu contrariu ele se voru inchide si desfiintá.

Art. 5. Nu este permis in viitoriu a se face biserici noi in localitatile unde nu se va afla unu numeru de 200 familii contribuabile, cari se compuna o parochie legala. Esceptie se póte face numai cându ctitorii bisericii noue ar asigura venitul stabilitu prin legea de facia pentru intretinerea bisericii si a clerulu parochialu.

Art. 6. Guvernulu in intielegere cu capii bisericesci ai eparchiei va procede imediatu la regularea si stabilirea parochieloru in modulu aretatu mai sus. Va intruni deosebite catune si comune mici in o singura parochie, care se nu numere mai putienu de 200 familii contribuabile. Va fixa biserica parochiala si resiedinti'a parochului precum si bisericile anecsate in care ar putea inca a se continua serviciulu divin dupa starea loru actuala buna séu rea.

La casurile unde din caus'a distantieloru si a rarimei populatiunei ar fi prea greu a se formá parochie de unu numeru de 200 de contribuabili, parochi'a se va putea, dupa o comuna intielegere a guvernulu cu episcopulu eparchiotu, compune si din unu numeru mai micu de contribuabili.

In acestu casu se va avisa in sa mai antaiu la acoperirea mijlóceloru pentru cuviinciósa intretinere a clerulu in limitele prevediute de art. 10 si 11.

Art. 7. Nu este permis a se chirotoni preoti pentru comunele urbane sau rurale, de cât pentru parochie regulate pe basele puse mai susu, si numai la casu, când acele parochii ar remanea vacante si vacantia s'ar constata prin declarati'a consiliulu comunalu, alaturata la raportulu protoereulu de judetiu.

Art. 8. Datoriele preotiloru parochiali si ale celoralalti servitori bisericesci, pentru esacta si consciinciósa implinire a serviciulu bisericescu si religiosu in parochii se vor regulamenta de catra santulu Sinodu.

CAPITOLULU II.

Despre intretinerea bisericiloru si a clerulu in comunele urbane si rurale.

Art. 9. Comunele atât urbane cât si rurale, conformu art. 9 din legea comunala, sunt datóre a ingriji de cultulu, de biserica, sau bisericile la care apartienu.

Ele sunt datóre a plati pe preoti si pe servitorii bisericiloru sale.

Se escépta din acésta regula bisericele comunale, atât urbane cât si rurale, a caroru intretinere este provediuta prin budgetulu Statulu.

Art. 10. Pentru intretinerea bisericiloru si a clerulu pe la parochie din comunele urbane se va inscrie anualu in budgetulu comunalu pentru fiecare biserica parochiala, stabilita in modulu prevediutu in capitolulu precedentu, sum'a de 3500 lei noi. Din acésta suma se va plati parochului 1000 lei, cantaretiulu 1-iu 500 lei, cantaretiulu alu 2-lea 400 lei, paracliserulu 200 lei, ér 400 lei se vor intrebuintá pentru cheltuelile bisericii, precum: luminari, untu de lemn, vinu, prescuri, carti, vestminte, mici reparatiuni.

Art. 11. Pentru intretinerea clerulu si a bisericiloru din comunele rurale, se va inscrie anualu in budgetulu comunalu sum'a de 1,200 lei. Din acést'a suma 600 lei se vor da parochului, 400 lei se vor imparti la doi cantareti, ér restulu de 200 lei se vor intrebuintá la buna intretinere a bisericii parochiale precum s'a aretatu si in art. precedentu.

Art. 12. La bisericile comunale fie urbane fie rurale, cari voru fi avendu venituri proprii in ecarete sau alte dotatiuni, se va prevedea in budgetele comunale numai restulu pana la implinirea sumelor aretate in art. 10 si 11.

Art. 13. Conformu art. 10 din legea comunala, recursele pentru intretinerea bisericiloru si a clerului parochialu, sunt in prim'a ordine contributiunile parochieniloru, contributiuni deosebite de celelalte dar comunale.

Art. 14. Contributiunile parochieniloru in parochiale urbane, se ficséza la 12 lei 10 bani anualu; in comunele rurale, contributiunea anuala pe fie care capu de familie va fi de 6 lei.

Art. 15. In casu cand bisericile ar avea venituri proprii sau cand parochiile fiind mai mari de 200 contribuabili, ar remané unu escedentu anualu peste sum'a inscrisa in budgetulu comunalu, conform art. de mai susu, acelu escedentu se va versa de epitropi'a bisericeii la casa de depuneri si consemnatiuni, spre a formá unu fondu alu bisericeii. Aceste fonduri vor servi numai la reparatiuni radicale sau reconstructiuni.

Na se va putea dispune de ele de cât in urma unei decisiuni a consihului comunalu aprobata de comitetulu permanentu.

Despre sumele depuse la casa de depuneri, epitropiele totdeauna va anuncia pe primariile locale. Biletele casei de depuneri se vor pastra de epitropii.

Art. 16. Contributiunile acestea se vor percepe o data cu perceperea dariloru comunale, prin agentii fiscalu in proportiuni mici, calculate pe luni.

Banii adunati din aceste contributiuni se vor depune aparte si dá in primirea primariloru respectivi, cari la rendulu lor, fara intardiare, i vor tramine epitropiei bisericeii parochiale sub laarea de adeverintia de primirea lor, spre intempinarea cheltueliloru necesare pentru intretinerea clerului si a cultului divin.

Art. 17. Pamenturile de hrana destinate prin legea rurala in profitulu bisericiloru din comunele rurale si pe cari deja le posedu bisericile, se declara proprietate inalienabila a bisericiloru respective.

Ele se vor deosebi de celalaltu terenu alu comunelor; si autoritatile comunale le va hotarnici si stâlpi, pentru a nu fi resluite, nici instreinate.

Pamentulu fiecarei bisericeii se va imparti de autoritatea comunala in 5 parti, din care trei parti se vor da in profitulu parochiului, ér dóue parti se vor imparti la cei doi cantareti.

Art. 18. La comunele razasiesci sau mosnene unde biserica nu ar avé deja pamentu destinat pentru intretinerea clerului, se va da de proprietari o portiune de pamentu cultivabilu, egala cu cea stabilita la legea rurala, in profitulu bisericiloru.

Se lasa aceloru comune facultatea de a plati in bani epitropiei bisericeii o suma analoga cu plat'a arendeii acelei portiuni de pamentu, cu care bani epitropi'a se póta lua in arenda o portie de pamentu cultivabilu pentru clerulu bisericescu.

Art. 19. Pe langa salare, cantaretii si paracliserii dela bisericile comunale vor fi scutiti, in comunele urbane de serviciulu gardei, ér in cele rurale de straja.

Cantaretii si paracliserii in genere vor fi scutiti de exercitiile militare si de darea fonciera pe casele lor de locuinta.

Art. 20. Preotii din comunele rurale au drep-

tulu a cumpera pe teritoriulu comunei respective locuri de casa si de hrana, din locurile ce ar deveni disponibile, pentru locuinta si intretinerea familiiloru lor, la casu candu ei n'ar mai putea servi ca preoti.

Daca in cuprinsulu comunei nu s'ar gasi locuri libere, atunci ei vor avea dreptu a-si cumpera asemenea locuri pe mosiile Statului, ca si alti locuitori cari au dupa lege dreptulu de impropriatarie, prin cumperare de locuri de pamentu.

In totu casulu cumperarea de locuri prin comune de catra preoti se nu se intinda mai multu de cât este permisulu unui locuitoriu fruntasu.

Art. 21. Bisericile comunale se declara persoane juridice. Ele potu primi, conformu legiloru tiei, donatiuni si dotatiuni dela crestini piosi cari ar voi se ajute, cu midilócele lor proprii, la prosperarea bisericiloru comunale, dupa datin'a stramosiésca.

Tóte harasirile acestea in bani, in ecareturi si alte imobile, epitropiile le vor face cunoscute primariiloru respective, cari, la rendulu lor, vor solicitá autorizarea si aprobarea guvernului.

CAPITOLULU III.

Despre epitropiile bisericiloru comunale.

Art. 22. Fiecare biserica parochiala va avea o epitropie pentru administrarea regulata a avutului bisericeii.

Art. 23. Epitropiile acestea se compunu:

a) Din parochulu bisericeii ca presiedinte.

b) Din doi membri dintre parochienii cei mai impusi si mai de incredere, unulu alesu de parochieni, altulu numitu de episcopulu eparchiotu.

Unulu dintre cantareti va purta indatorirea de scrietoriu alu epitropiei care va avea cancelaria sa aparte.

Art. 24. Epitropii, afara de preotu, se recunosc in acésta calitate pe timpu de 5 ani. Dupa expirarea acestui termenulu ei se inlocuescu cu altii.

Déca increderea parochieniloru continua, fostii epitropi potu din nou a fi alesi sau numiti. si indatoriti in functiunile lor din nou si dupa expirarea periodulu de 5 ani.

Art. 25. Epitropiile administréza avutulu bisericiloru comunale, primescu contributiunile parochieniloru dela primari, platescu salariile clerului, ingrijescu de bun'a intretinere a bisericiloru din midilócele ce le voru avea la dispositiune; facu budgetele anuale ale bisericiloru si le supune primariiloru spre aprobare; dau socotelile anuale primariiloru despre buna intrebuintiare a avutului bisericescu.

Fie care epitropie va avea o condica formulata de primaria locala in care se va trece tóte veniturile bisericeii, precum si cheltuelile. Ea va servi spre justificare la darea socotiloru la primarie.

Art. 26. Ecaretele si alte proprietati bisericesci cari se dau in arenda, se vor arenda de epitropie la primari'a comunei, conformu legiloru si in presentia consiliulu comunalu.

Calinic, Mitropolitulu Primatu alu Romaniei, Iosif, Mitropolitulu Moldovei, G. Gr. Cantacuzino, Th. Rossetti, Al. Orescu.

D i v e r s e.

* **Onomastica** Maiestatii Sale Regelui Apostolicu Franciscu Iosifu I. a fost serbata Mercuri 22 Sept. v. in biserica catedrala din locu cu servitiu divin si Te-Deum, la care a oficiatu Inaltu Prea Santitulu Episcopu Ioan Metianu.

Buletin meteorologicu.

Diu'a.	Lun'a.	Pressiunea aerului	Temperatura	Cerul
Sambata	30. Sept.	761 mm.	13 °R.	plou
Duminica	1. Oct.	765 "	14.5 "	plouos
Luni	2. "	767.6 "	14 "	obdous
Marti	3. "	768 "	14.6 "	senin
Mercuri	4. "	768 "	15 "	"
Joi	5. "	771 "	16 "	"
Vineri	6. "	774.5 "	15.5 "	"

Concursu.

Pentru ocuparea statiunii de preotu in comun'a **Hodosiu**, com. Timisiu, cu acésta se escrie concursu a 4 óra cu terminulu de alegere pe **17. Octomvre 1882. st. v.**

Emolumintele sunt: 1 sesiune pamentu aratoriu si fenatia, cuartiru liberu si gradina; dela una cununia 4 fl. dela una inmortantare preste 7 ani 3 fl. pana la 7 ani 1 fl. de la una molitva 20 cr. si dela 84 de case de fiecare Nr. de casa 31 litre bucate, jumetate grâu, jumetate cucuruzu.

Doritorii de a ocupá postulu acest'a sunt aviasati, ca recursele lorú instruate conformu statutului organicu, adrasate subscrisului comitetu paroch. se le astérna Reverendissimului Domnu Ioanu Tieranu, protopresbiteru tractualu in Lipova si pana la alegere se se presentadie in vreuna duminica, séu serbatóre la st. biserica; pentru aratarea desteritatei in cantare si tipicu.

Hodosiu, in 17. Septembre 1882.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: **Ioanu Tieranu**, m. p. Protop.

Ne presentandu-se recurrenti pentru de a poté face alegere de invetiatoriu la scól'a gr. or. romana din comun'a **Harmadia**, in protop. Lugosiului, se escrie concursu a 2. óra, cu terminu de **30. dile dela prim'a publicare.**

Emolumintele sunt: 140 fl. v. a. 20 meti de cucurudiu in bómbe, 8 stangeni de lemne din care are a-se incaldi si scól'a; cortelu liberu cu gradina de 1/2 jugeru.

Recursele adresate catra comitetulu parochialu gr. or. din Harmadia se se espedeze Dlui protop. Georgiu Pesteanu in Lugosiu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protop. si inspectoru scolaru.

Pentru deplinirea statiunii invetiatoresci din comun'a **Ravna**, prot. B. Ineului se publica concursu cu terminulu de alegere pe **10. Octomvre st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: 1) In bani gata 70 fl. 2) 10. cubule de bucate jumetate grâu, jumetate cucurudiu. 3) 8° lemne de focu din cari e a-se incaldi si localitatea de invetiamentu, 4) unu iugeru de pamentu si in fine cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa acésta statiune recursele lorú adresate comitetului parochialu, si instruate conformu stat. org. le voru trimite subscrisului protopresbiteru pana in 7. Octomvre a. c. st. v. la Chisineu (Kisjenő).

Ravna, 5. Septembre 1882.

In contielegere cu mine: **Ioanu Cornea**, m. p. ppresbiteru.

Pre statiunea vacanta preotiésca din comun'a **Temes-Brestovatiu**, cu acésta se deschide concursu, cu terminulu de alegere pe **24. Octomvre 1882. st. v.**

Emolumintele sunt: una sesiune pamentu parte aratoriu, parte fenatia; dela una inmortantare sub 7 ani 1 fl. 50 cr. dela 7 ani in susu ingropaciunea simpla 4 fl. v. a. dela una molitva 20 cr; dela una pomana 20 cr, — si dela 38 Nr. câte una mesura in bómbe parte grau parte cucurudiu, dela una cununie cu logodna 4 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa postulu acesta, sunt aviasati, ca recursele lorú instruate conformu stat. org. se le adresadie subscrisului comitetulu parochialu, si se le astérna Préonoratului Domnu Ioanu Tieranu, protopresbiteru tractualu in Lipova, si pana la alegere se se presentadie in vre una duminica sau serbatóre in sfanta biserica, spre a-si aretá desteritatea in cantari si in tipicu.

Brestovatiu, la 19. Septemvre, 1882.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: **Ioanu Tieranu**, m. p. Protop.

Se escrie concursu pentru ocuparea statiunii invetiatoresci dela scól'a confesionale gr. orientala din comun'a **Brebulu**, cottulu Carasiu-Severinu, protopopiatulu Caransebesiu, cu terminu de alegere pe **17/29. Octomvre 1882.**

Emolumintele sunt: 1) Bani gata 300 fl. 2) 8 orgii lemne in natura, din care este a-se incaldi si scól'a. 3) Diurne la conferintiele invetiatoresci 10 fl. 4) Scripturistica invetiatoriuului 5 fl. 5) Cuartiru liberu. 6) Gradina intravilana de 800 □°. 7) 2 jugere pamentu aratoriu. 8) Pentru petrecerea mortiloru câte 50 cr. 9) Antepriusulu la conferintia 4 fl.

Doritorii de a recurge la acestu postu sunt aviasati a-si tramite recursele instruate conform prescrijeloru stat. organicu, adresate comitetului parochialu — Rev. D. Inspectoru scolaru substitutu Ferdinand Musta, in Valeaboulu p. u. Caransebesiu — totodata se conditionédia ca competentii nainte de alegere in atare serbatóre séu duminica se se presenteze la biserica de aicea spre a-si dovedi desteritatea in cantare.

Brebulu, in 15/27. Septemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Ferdinand Musta**, m. p. preotu si inspectoru scol. sub.

Se escrie concursu pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scól'a rom. gr. or. din comun'a **Cuvinu**, protopopiatulu Siriei (Világos) cu terminu de alegere pe **17/29. Octomvre a. c.** in care di va fi si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt urmatórele: in bani gata 200 fl. v. a. 27 jugere de pamentu aratoriu comasatu, 41 metri cubici de lemne, din care se va incaldi si scól'a, 24 fl. v. a. pentru incaldirea scólei, 5 fl. v. a. pentru conferintia, cortelu liberu cu gradina pentru legumi si in sfersitu dela fiecare inmortantare, unde invetiatoriuulu este poflitu 50 cr.

Recurentii sunt aviasati a-si trimite recursele subscrisului inspectoru de scóle in Világos, pregatite conformu stat. org. si adresate comitetului parochialu. Dela recurrenti fara esamenulu de cualificatiune se recere testimonia preparandialu cu calculu generalu: la u d a b i l u; ér pana la alegere au a-se presentá in vre-o Duminica sau serbatóre in st. Biserica, pentru ca se-si arete desteritatea in cantarile bisericesci si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Atanasiu Mera**, m. p. adm. prot. si inspectoru de scóle.

În urmarea ordinatiunii Venerabilului Consistoriu eparchialu oradanu, dtto 25. Augustu, a. c. Nr. 693. Sc. pentru depliniea statiunii invetiatoresci dela scóla gr. or. din comun'a **Toboliu**, inspectoratulu Oradii-mari, se escrie concursu cu terminulu de alegere pe 10/22. **Octomvre a. c.**

Emolumintele sunt: Pe langa cortelu in natura si gradina de legumi, 1) 18 lantiuri pamentu aratoriu, 2) 15 cubule de bucate, 3) 31 fl. 50 cr. bani gat'a, 4) 2 stangeni de paie, si 4 stengeni de lemne, 5) veniturile cantoralu si anume: din veniturile bisericesci una a treia parte, dela inmormentari mari va avé 1 fl. dela inmormentari mici 20 cr. dela cununii 40 cr.

Recurentii sunt avisati recursele loru ajustate conformu prescrijeloru statutulu organicu ale adresá comitetulu parochialu si a-le tramite asesorulu referente comisariu consistorialu Petru Suciu in Oradea-mare, (Nagy-várád) avendu densi pana la alegerea a-se presentá in biserica din locu, in vre-o dumineca séu serbatóre, spre a-si aratá desteritatea in cantare si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Petru Suciu**, m. p. asesoru refer. comisariu consist.

Pentru parochia de clas'a prima din comun'a **Foeni**, protopresbiteratulu Ciacovei, dieces'a Caransebesiului, se escrie concursu cu terminu pana la 17. **Octomvre st. v. a. c.** in carea di se va tienea si alegerea.

Dotatiunea impreunata cu acést'a parochie este, si anume: a) Una sesiune parochiala clasa prima constatóre din 30 jugere pamentu aratoriu si 3 jugere pasiune in islazulu comunalu. b) Stol'a dela 260 case respective dela 1473 suflete dupa norm'a stolara provisorie a diecesei Caransebesiului aprobata de sinodulu eparchialu din anulu 1880. c) Birulu usuatu in comuna adeca câte 60 oche de grâu pentru fiecare sesiune.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia sunt avisati recursele loru instruate in sensulu stat. org. bis. adresate catra comitetulu parochialu a-le substerne oficiulu protopresbiteralu in Ciacova.

Domnii competenti vor binevoi a-se presentá in decursulu intretimpulu prenegatoriu alegerii la S. biserica din respectiv'a comuna, in vre-o Dumineca ori serbatóre spre a-si aratá desteritatea in cantu si in cele pastorale.

Foeni in 17. Augustu st. v. 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu adminst. ppbteralu **Paulu Iancu**, m. p.

Pentru depliniea postulu invetiatorescu dela II-a scóla confession. in comun'a **Sicula**, Inspectoratulu Agrisiului, cottulu Aradu, cu terminu de alegere pe 26. **Septemvre st. vechiu.**

Emolumintele sunt: 1) In bani gata 300 fl. v. a. 2) Unu jugeru de pamentu aratoriu; 3) Pentru quartiru 40 fl. v. a. 4) Pentru conferintia 10 fl. v. a. 5) Unusprediece orgii de lemne din care are a-se incaldi si scóla; 6) Dela inmormentari din una parochia stolele indatinate.

Doritorii de a ocupá acestu postu pe langa absolvarea pedagogiei au se produca testimoniu cá au absolvatu celu putienu 2 clase gimnasiale — recursurile asia instruate adresate comitetulu parochialu au a-le substerne Inspectorulu Florianu Montia, in Sicula, post'a ultima B. Ienó, éra pana la alegere au a-se presentá la st'a biserica pentru de a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Alesulu numai dupa espirarea unni anu de proba va fi intaritu, éra invetiatorii carii vor poté docu-

mentá cá au depusu esamenu bunu cu elevii lor sub decurgea a loru 2 ani trecuti vor fi intariti definitiv.

Datu in Sicula, la 2. Septemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Florianu Montia**, m. p. inspectoru.

Conform ordinatiunii venerabilulu Consistoriu diecesanu de sub Nr. 1925/2016, postulu invetiatorescu din Comun'a **Pilulu mare** (Nagy-Pél) protopopiatulu Chisineulu dechierandu-se de vacantu, pentru indeplinirea provisorica acestui postu se deschide concursu cu terminu de alegere pe 3. **Octomvre a. c. st. v.**

Emolumintele anuale impreunate cu acestu postu sunt: 1) Salariu in bani gata 100 fl. 2) 125. hectolitre grâu si 75. hectolitre cucuruz, care se rescumpera anualminte in bani 146 fl. 25 cr. 3) Pentru recuisite de scrisu 6 fl. 4) Pentru functiuni la inmormentari: dela mari 50 cr. dela mici 20 cr. 5) 4. orgii de lemne focale; 6) Folosirea aloru 2/4 sesiune pamentu aratoriu comasatu, carele póte produce venitu anualu celu putienu 380. fl. 7. Cortelu liberu si gradina de legumi. Alesulu va avea in decursu de 2. ani din bani, bucate si pamentu a da fostulu invetiatoriu anualminte $\frac{1}{3}$ parte.

Alesulu numai pe doi anii de servitiu, déca va satisface pe deplinu detorintieloru sale va fi propusu pentru intarire definitiv.

Doritorii de a recurge la acestu postu sunt avisati a-si trimitte recursele instruate in intielesula statutulu organicu si provezute cu testimoniu despre absolvarea aloru 5. clase gimnasiale si teologia séu pedagogia — pana in diu'a de alegere — Reverendissimulu Domnu Petru Chirilescu protopopu si inspectoru scolaru in Kétegyháza.

Dela recurentii se recere a-se presentá intr'o di de dumineca séu serbatóre in s. biserica din locu pentru de a-si aretá desteritatea in tipicu si cantarile bisericesci.

In siedinti'a Comitetulu parochialu tienuta in 30. Augustu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Petru Chirilescu**, m. p. insp. scol.

Pentru depliniea parochiei vacante gr. or. rom. din **Glimbóc'a**, protteratulu Caransebesiului se publica concursu cu terminu de 30 de zile dela 1-a publicare.

Dotatiunea se cuprinde din: Quartiru liberu cu curtea si gradina de legume, socotitu in 21 fl. pe anu, birulu anualu a 40 cr. de fum = 117 fl., doua sessii cu desdaunare dela erariu in 56 fl. 11 cr. si 46 jugere in natura a 4 fl. = 184 = 240 fl. 11 cr. Stol'a computata dupa calcululu de mijlocu a celor 5 ani din urma, dela boteze cu molitva mósei cu tot a 40 cr. 29 fl. 60 cr. dela cununii a 2 fl. 20 cr. 37 fl. 40 cr. dela morti, copii pana la 7 ani a 1 fl. 20 cr. ceialti 2 fl. pe langa socotindu-se aprocsimative si liturgiile si evangelistii care se cetescu 106 fl. Santierea caseloru de 2 ori pe anu 12 fl. Praznicile preste tot 30 fl. dela miru se capata 12 fl. Estrase si informatiuni famil. 20 fl. Sum'a 625 fl. 11 cr. subtra-gendu ecuivalentulu si darea dupa venitu cu 28 fl. Remane 597 fl. 11 cr.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia de clas'a III. au a-se conformá la substernerea supliciloru §§. 15 lit. c) 17 si 18 din reg. pentru parochii.

Glimbóc'a, in 5. Septemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu prea on. d. protopresbiteru tractualu **Nicolae Andreeviciu**.